

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Der er i høj grad behov for en effektiv indsats, hvis den positive udvikling på kvindeforskningens område skal fortsætte. Et af kvindeforskningens problemer er nemlig, at det i meget stort omfang har været kvinder i løse eller midlertidige universitetsansættelser (undervisningsassistenter, kandidatstipendier, adjunkt/lektorvikarer osv.), der – bakket op af kvindelige studerende – har været drivkraften i den hidtidige udvikling, hvad der selvsagt har gjort kvindeforskningen yderst såbar i en besparelsetid. Også andre nye områder, der som kvindeforskningen begyndte at markere sig netop i den periode, hvor universitetsudbygningen gik mere eller mindre i stå, har haft problemer.

For kvindeforskningens vedkommende har vanskelighederne imidlertid en særlig voldsom karakter, fordi kvinder jo traditionelt har været og stadig er ekstremt underrepræsenterede i stillinger med forskningsret. Kun ca. 14 pct. af de fastansatte videnskabelige medarbejdere ved landets universiteter og centre er kvinder, og blandt disse er igen blot en forsvindende lille del ansat i stillinger, der er øremærket til kvindeforskning. Hvis der derfor ikke sættes modforanstaltninger i værk, kan man forudse:

- at størstedelen af de kvinder, der i dag har kvalifikationer på kvindeforskningens område, om få år vil være ude af forskningen af mangel på ansættelsesmuligheder,
- at drivkraften i den videre videnskabelige udvikling af kvindeperspektiverne i forskningen dermed vil være forsvundet, og
- at rekrutteringen af nye kvindeforskere blandt de studerende vil gå i stå på grund af manglende undervisnings- og vejledningschancer.

Forslagsstillerne skal i den forbindelse henvise til, at den svenske rigsdag i foråret 1982 har besluttet, at ligestillingsforskning, herunder kvindeforskning som det vigtigste delfelt, bliver et prioriteret område, og i forlængelse heraf har afsat 1 mill. svenske kr. til opbygning af en basisorganisation ved de forskellige universiteter.

Det er ikke muligt at formulere en entydig definition af kvindeforskningen, dertil er den for mangesidig, og de enkelte kvindeforskere har alt for forskellige grundholdninger. Kvinders situation kan anskues ud fra forskellige indfaldsvinkler, uden at disse dog gensidigt behøver at udelukke hinanden.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1 og 3

Perspektivet i en bevillingsmæssig støtte til opbygningen af de lokale kvindeforskningsmiljøer er for det første en befæstelse af kvindeforskningens og kvindelige forskeres stilling på universiteterne og de højere læreanstalter.

For det andet vil en styrkelse af kvindeforskningens og kvindelige forskeres muligheder på alle fem danske universiteter og centre samt højere læreanstalter være af uvurderlig betydning i forhold til rekrutteringen af kvinder til næste forskningsgeneration.

Forslagsstillerne påpeger, at udviklingen i kvindeforskningsmiljøerne i de senere år meget tydeligt har bevist, at opbygningen af kvindeforskningen på lokalt plan giver de kvindelige studerende et væsentligt udgangspunkt for deres identifikation med den ellers traditionelt mandlige forskerrolle. For at nedbryde de nuværende voldsomme køns-skævheder i rekrutteringen til forskningen er det vigtigt, at de kvindelige studerende bakkes op i deres forskningsinteresse netop gennem en organisering i det lokale universitetsmiljø.

Ad 2

Også uden for universiteterne og de højere læreanstalter findes forskningsmiljøer med kvindelige forskere, der forsker i kvinders forhold og ligestilling, og som har væsentlig betydning for kvinders stilling i samfundet, på arbejdsmarkedet, i sundhedssektoren, den sociale sektor m.m. Det forudsættes, at et af ligestillingsrådet nedsat bedømmelsesudvalg fordeler midlerne fra denne særlige bevilling.